

NAAPURIT

”Naapurit” on koulu, joka on räätälöity vastaamaan uuden opetussuunnitelman tarpeisiin ja jonka suunnittelussa on painotettu yhteyksiä erilaisten ihmisten ja eri oppiaineiden välillä. Ehdotuksen nimi viittaa naapuruussuhteisiin sekä rakennuksen kolmen eri osan että pedagogisten sisältöjen välillä. Uusi koulu on myös tulokas Sammonlahden alueella.

MASSOITTELU, MAISEMOINTI

Suunnittelualueen pohjoisnurkassa sijaitseva koulu on lähellä kirkkoa ja Sammon toria. Uusi rakennus vahvistaa alueen roolia Sammonlahden urbaanina solmukohtana. Rakennuksen sijainti alueen nurkassa mahdollistaa isot ja avoimet leikkipihat sekä viheralueen, joka kulkee yhtenäisenä rakennuksen itäpuolella.

Koulu koostuu kolmesta, toisiinsa yhteydessä olevasta osasta sekä niitä ympäröivistä ulkotiloista. Kompaktin massoittelemisen ansiosta koulu on nopea rakentaa, helppokäyttöinen ja energiatehokas. Kompaktiuden ansiosta rakennus on myös täysin kengätön.

Pääsisäänkäynti katsoo koilliseen kohti olemassa olevia julkisia rakennuksia. Tämän urbaanimman alueen laidoilla sijaitsevat myös sisäänkäynnit liikuntahalliin, kirjastoon ja neuvolaan.

Päärakennuksen ja päiväkodin eri ikäryhmille suunnatut sisäänkäynnit on sijoitettu aurinkoisille, etelään aukeaville julkisivuille. Ehdotuksen keskeinen elementti ovat näiden kahden osan katolla sijaitsevat omaileimaiset lanternit. Lanternit johtavat valoa syvälle rakennuksen sisään, mutta myös loistavat iltaisin ja tekevät rakennuksesta tämän kaupunginosan maamerkin.

Päärakennusta elävöittää lisäksi sarja pienempiä kattoikkunoita. Sisätilat ovat kompaktit mutta monipuoliset. Suoraa ja epäsuoraa valoa yhdistämällä on saatu aikaan vaihtelevia ja korkeatasoisia oppimisympäristöjä.

Etelään avautuvilla pihoiden eri-ikäisten lasten alueet limittyvät. Ulkotilat tarjoavat erilaisia leikkivälineitä ja vaihteleva-uinteja tiloja, joista osaa voi käyttää myös ulkoluokkina. Selvästi eroteltu leikkipuisto on varattu nuorimmille lapsille. Leikkikenttien ja pihojen jatkumo asettuu puisto- ja metsäalueiden väliin.

Etelässä liikenne rajoittuu kevyenliikenteen raittiin. Autot ja pysäköintialueet on sijoitettu alueen luoteis- ja koillislaidoille.

Rakennuksen kolmen osion väliin jää koulun sisäpiha. Täältä koulun henkilökunta pääsee suoraan liikuntasalin yläpuolella sijaitseviin toimistoihin, ja lastausalueelta on suora yhteys keittiöön.

Liikuntahalli on sijoitettu alueen kulmaan, mikä sopii sen kaksoistehtävään koulun liikuntasalina ja laajemman yleisön monikäyttöisenä tilana.

RAKENNE JA MUUNTOJOUSTAVUUS

Jatkuvasti kehittyvän opetussuunnitelman ja alueen kasvavan väestömäärän vuoksi koulun tilojen täytyy olla helposti muokattavissa. Ja jotta koulu noudattaisi kestävä kehityksen periaatteita, sen täytyy olla pitkäikäinen. Puinen pilari-palkkirakenne luo avoimen ja rationaalisen rungon, ja se säästää materiaalia verrattuna massiivipuuratkaisuihin. Puurakenne tuo sisätiloihin myös lämpimän tunnelman.

Rakenteen vuoksi eri osia on helppo muokata pienemmiksi tai isommiksi opetusympäristöiksi. Koska porraskuilut ovat rakennuksen ainoita jäykistäviä elementtejä, ne sallivat suurempien muutosten tekemisen tulevaisuudessa.

Aumakaton ansiosta tekniset tilat voidaan sijoittaa suoraan palveluiden tilojen yläpuolelle.

Harkittu yhdistelmä puuta, lasia ja teräskorostuksia nivoo yhteen kolmen osan julkisivut, jotka muutoin ilmentävät tilojen eri funktioita. Hengittävät puurakenteet ovat terveellisiä sisäilman kannalta ja ne luovat vastaanottavan vaikutelman.

TILARATKAISUT

Koulun pohjaratkaisun lähtökohdaksi on otettu jokaisen lapsen kasvu ja kehitys. Kun lapset varttuvat, rakennus kasvaa heidän kanssaan ja paljastaa itsestään uusia puolia matkan varrella. Arkkitehtuuri on rikasta ja monipuolista, minkä ansiosta rakennuksella on pedagoginen rooli: se stimuloi aisteja ja kannustaa uteliaisuuteen.

Eri-ikäisten lasten integraatio vaatii tarkkaa tasapainottelua itsenäisten yksiköiden sekä jaettujen tilojen välillä. Jokaisella ikäryhmällä on oma sisäänkäyntinsä, mikä ruokkii osallisuuden ja kuulumisen tunnetta.

Päiväkodin tiloihin tullaan suoraan ulkoa. Päiväkodissa opettaminen on pienryhmäkeskeistä ja keskittyy enimmäkseen omaan soluun. Siksi tämä osa rakennuksesta katsoo ulospäin. Toisen kerroksen laaja parveke ja kattotason tiedeterassi (mm. kasvihuone, istutuslaatikoita, teleskooppi ja sääasema), korostavat yhteyttä luontoon.

Päärakennuksessa luokat on sijoitettu luokka-asteiden mukaan niin, että oppilaat siirtyvät varttuessaan vähitellen kauemmaksi päiväkodista. 1.–2. -luokkalaisilla on oma, pitkälti itsenäinen alueensa. 3.–6. -luokkalaisille on varattu kaksi kerrosta rakennuksen itäosasta. Heillä on edelleen omat kotialueensa, mutta oppilaat alkavat hyödyntää enemmän myös rakennuksen muita osia. 7.–9. -luokkalaisten tilat sijaitsevat pääosin ylimmässä kerroksessa, mutta heidän käyttämänsä tila on suunniteltu enimmäkseen liikkuvaksi: oppilaat hyödyntävät talon monia yhteisiä tiloja kokonaisuudessaan.

Rakennuksen ytimessä sijaitsee laaja atrium, eli valopiha, ja portaikko, jonka yllä on puinen lanterni. Molemmissa rakennuksissa lanterni luo atriumiin kauniin valaistuksen, jonka vuoksi suunnistaminen rakennuksessa on helppoa ja intuitiivista. Hyvä näkyvyys tekee tiloista myös turvallisia sekä oppilaille että opettajille. Atrium on koko koulun kohtaamispaikka, joka luo hedelmällisen tilan yhdessä tekemiselle ja oppimiselle.

YHTEISKÄYTTÖ

Keskellä sijaitseva atrium on rakennuksen monikäyttöinen sydän, joka toimii oleskelualueena, työskentelyalueena ja kohtaamispaikkana ottaen liikennetiloja aktiiviseen käyttöön. Jotta koulu täyttäisi eri lasten ja ryhmien tarpeet, sieltä täytyy löytyä erilaatuisia oppimisympäristöjä: isoja tiloja yhdessä tekemistä varten, rauhallisempia soppia itsenäiseen opiskeluun, tiloja, joissa saa keskustella, ja hiljaisia tiloja. Tämän vuoksi eri alueiden akustiikkaan on suunnitelmassa kiinnitetty erityistä huomiota. Esimerkiksi osa ryhmätyötiloista reunustaa atriumia, kun taas toiset sijaitsevat kauempana avoimesta keskitilasta.

Ruokasali ja kirjasto on sijoitettu vierekkäin, mikä mahdollistaa tehokkaan tilankäytön. Samaa tilaa voidaan käyttää sekä ruokailusalina, lukualueena ja jopa näyttämönä. Yhteiskäyttömahdollisuuksiin on kiinnitetty erityishuomiota myös muiden tilojen kohdalla.

Laajan yhteisön kohtaamispaikkana toimiva koulu on suunniteltu mahdollisimman ympärivuorokautiseen käyttöön. Monet rakennuksen osista voi tarvittaessa avata tai lukita. Esimerkiksi koko alakerta on mahdollista pitää auki illalla samalla, kun osa ylemmistä kerroksista on suljettu.

Hyvä koulu on paikka, joka tarjoaa nuorille ja varttuneemmille mahdollisuuden käyttää tiloja luovasti, kukin tarvitsemallaan tavalla.

Hyötyala	12810 hym ²
Bruttoala	16250 br-m ²
Tilavuus	92610 br-m ³